

Gestió administrativa d'un Quadre de Comandament de seguretat del medi ambient hospitalari per a la prevenció d'infeccions nosocomials.

Autors: Estela Sánchez Machado; Carme Gutiérrez Milla; Vanesa Sánchez Pérez; Juan Carlos; Valcuende Alaez; Rafael Talavan Ramos; Laura Gavalda Mestre.

Lloc de treball: Hospital Universitari de Bellvitge

INTRODUCCIÓ

Els Quadres de Comandament (QdC) amb el resum d'indicadors són una eina molt instaurada per la gestió de l'activitat assistencial, però en les àrees tècniques no estan gaire desenvolupats. En la prevenció de les infeccions relacionades amb l'assistència sanitària (IRAs), el medi ambient hospitalari hi té un paper molt rellevant. No obstant això, degut a la seva magnitud i diversitat, resulta complex elaborar indicadors sintètics que permetin una gestió eficaç. Aquí és on el paper administratiu es torna crucial. Els sistemes de vigilància del medi ambient hospitalari són molt diversos i les fonts d'informació, a diferència de les taxes d'IRAs, no són les utilitzades en l'assistència dels pacients. Per tant, la labor administrativa de recopilar, gestionar i analitzar les dades relacionades amb la seguretat ambiental hospitalaria esdevé fonamental per al desenvolupament i èxit de les estratègies de prevenció d'IRAs

OBJECTIU

L'objectiu d'aquest treball és exposar i destacar la importància de desenvolupar un QdC de seguretat del medi ambient hospitalari amb un enfocament administratiu. On el seu paper dins de l'equip és de recopilar, detectar errors, data entry, visualització de dades i difusió. Aquest QdC està dissenyat específicament per monitorar de manera efectiva les condicions que poden ocasionar IRAs d'origen ambiental. Com s'ha esmentat, el medi ambient hospitalari exerceix un paper crític en aquest context. No obstant això, la seva complexitat i diversitat fan que l'administració de dades sigui un factor clau en l'èxit de les estratègies de prevenció d'infeccions nosocomials. Així, aquest treball posa de manifest la rellevància de la gestió administrativa en el desenvolupament i l'aplicació efectiva d'aquest QdC per millorar la seguretat del medi ambient hospitalari i reduir el risc d'IRAs.

MATERIAL I MÈTODE

El projecte s'ha desenvolupat l'Hospital Universitari de Bellvitge. L'Equip d'Higiene Hospitalària i Bioseguretat Ambiental ja havia implementat prèviament un programa de vigilància de la seguretat microbiològica ambiental. Les fonts d'informació d'aquest programa eren: 1) cultius d'aire, d'aigua i d'equipaments; 2) inspeccions visuals estandarditzades de les àrees assistencials; 3) consum de gel hidroalcohòlic; 4) observacions del compliment dels 5 moments d'higiene de mans; 5) avaluació insitu de la qualitat de la neteja; 6) visites de les obres en curs per a verificar les mesures de bioseguretat. La informatització d'aquestes fonts d'informació s'havia anat elaborant a demanda, majoritàriament en suport Excel, però no permetia un càlcul fàcil dels indicadors desitjats. Al llarg de l'any 2022 es van desenvolupar programaris específics per a la introducció de les dades en un entorn visual més amable i l'obtenció d'informes preconfigurats.

RESULTATS

Es van definir cinc agrupadors: Higiene de Mans, Desinfecció de l'Equipament, Neteja i Residus, Aigua Segura i Aire Segur. Cada agrupador inclou diversos indicadors, i cada indicador es pot estratificar per les diferents àrees assistencials. La periodicitat de cada indicador és mensual. Es presenten a la taula els agrupadors, els indicadors i les fonts d'informació i dos informes preconfigurats, a mode d'exemple, a partir dels quals es construeix el QdC.

NOM DE L'INDICADOR		DEFINICIÓ	FONTS D'INFORMACIÓ
ÀREES D'HOSPITALITZACIÓ			
HIGIENE DE MANS	Estat de la infraestructura necessària per a la higiene de mans	Percentatge d'elements de la infraestructura hospitalària necessària per a fer la higiene de mans que es troba en correcte estat	Inspeccions visuals àrees assistencials
	Accessibilitat al gel hidroalcohòlic	Percentatge de llits amb dispensador de gel hidroalcohòlic en el punt d'atenció del pacient segons criteri de l'OMS	Inspeccions visuals àrees assistencials
	Consum de gel hidroalcohòlic per a higiene de mans	Litres de gel hidroalcohòlic subministrat a les unitats d'hospitalització per 1.000 estades hospitalàries	Unitat de compres. Sistemes d'informació
	Compliment de la higiene de mans dels professionals	Percentatge d'oportunitats en les que s'ha fet higiene de mans del total d'oportunitats observades	Observacions compliment 5 moments OMS
DESINFECCIÓ EQUIPAMENT	Estat de la infraestructura necessària per a fer la desinfecció de l'equipament	Percentatge d'elements de la infraestructura hospitalària necessària per a fer la desinfecció de l'equipament que es troba en correcte estat	Inspeccions visuals àrees assistencials
AIGUA SEGURA	Estat de la infraestructura necessària per a un ús segur de l'aigua	Percentatge d'elements de la infraestructura hospitalària necessària per a fer un ús segur de l'aigua en correcte estat	Inspeccions visuals àrees assistencials
NETEJA RESIDUS	Qualitat de la neteja de l'entorn mesurada per tècnica luminomètrica	Percentatge de superfícies netejades amb qualitat correcta d'acord amb els estàndards del plec de contractació	Estudi superfícies amb tècnica luminomètrica
	Compliment de la segregació dels residus sanitaris en els punts de generació	Percentatge de contenidors de residus sanitaris dels grups III i IV amb segregació correcta als punts de generació	Inspeccions visuals àrees assistencials

BLOC QUIRÚRGIC		DEFINICIÓ	FONTS D'INFORMACIÓ
HIGIENE DE MANS	Estat de la infraestructura necessària per a la higiene de mans	Percentatge d'elements de la infraestructura hospitalària necessària per a fer la higiene de mans que es troba en correcte estat	Inspeccions visuals àrees assistencials
	Accessibilitat al gel hidroalcohòlic	Percentatge de llits/butaques amb dispensador de gel hidroalcohòlic en el punt d'atenció del pacient segons criteri de l'OMS	Inspeccions visuals àrees assistencials
NETEJA RESIDUS	Qualitat de la neteja de l'entorn mesurada per tècnica luminomètrica	Percentatge de superfícies netejades amb qualitat correcta d'acord amb els estàndards del plec de contractació	Estudi superfícies amb tècnica luminomètrica
	Compliment de la segregació dels residus sanitaris en els punts de generació	Percentatge de contenidors de residus sanitaris dels grups III i IV amb segregació correcta als punts de generació	Inspeccions visuals àrees assistencials
AIRE SEGUR	Qualitat microbiològica de l'aire de les sales amb filtració absoluta	Percentatge de mostres d'aire de les sales amb filtració absoluta amb qualitat microbiològica correcta segons norma ISO	Cultius microbiològics de l'aire per impactació

SALES BLANQUES		DEFINICIÓ	FONTS D'INFORMACIÓ
NETEJA RESIDUS	Qualitat de la neteja de l'entorn mesurada per cultiu microbiològic	Percentatge de superfícies de sales blanques amb estat d'asèpsia correcta mesurat per cultiu microbiològic de superfície	Cultius microbiològics de superfícies per contacte
AIRE SEGUR	Qualitat microbiològica de l'aire de les sales amb filtració absoluta	Percentatge de mostres d'aire de les sales amb filtració absoluta amb qualitat microbiològica correcta segons norma ISO	Cultius microbiològics de l'aire per impactació

CONCLUSIONS

El QdC de seguretat del medi ambient hospitalari és un instrument que permet monitorar els indicadors ambientals per a la prevenció d'infeccions nosocomials. És necessari el desenvolupament d'apps o eines de recollida in situ de la informació de les condicions d'higiene i bioseguretat dels edificis hospitalaris.

El paper del professional administratiu en àrees tècniques té un paper central per gestionar l'activitat d'aquestes àrees i oferir indicadors de qualitat que habitualment no estan inclosos en sistema SAP.

QdC Indicadors PBA HUB de: gener - 2022 a: desembre - 2022 (litres/1000 estades)

Any	Mes	Hospitalització			Crítiques			HUB		
		litres	estades	resultat	litres	estades	resultat	litres	estades	resultat
2022	gener	535,6	16249,1	33	375,9	2330,6	161,3	911,5	18579,7	49,1
2022	febrer	518,8	15569,5	33,3	265,2	2135,9	124,2	784	17705,4	44,3
2022	març	513,4	16914,5	30,4	227,1	2059,9	110,2	740,5	18974,4	39
2022	abril	497,6	15788,7	31,5	207,2	1796,2	115,4	704,8	17584,9	40,1
2022	maig	567,9	17573,8	32,3	233,8	1865,7	125,3	801,7	19439,5	41,2
2022	juny	485,2	16442,6	29,5	194,3	1804,6	107,7	679,5	18247,2	37,2
2022	juliol	544	16042,3	33,9	197	1789,5	110,1	741	17881,8	41,6
2022	agost	398,4	13660,4	29,2	180,8	1571,6	115	579,2	15232	38
2022	setembre	513,9	15184	33,8	203,5	1604,1	126,9	717,4	16788,1	42,7
2022	octubre	496,4	17222,6	28,8	214,1	1795	119,3	710,5	19017,6	37,4
2022	novembre	495,5	16896,5	29,3	208,5	1774,6	117,5	704	18671,1	37,7
2022	desembre	476,3	16533,6	28,8	203,4	1772,1	114,8	679,7	18305,7	37,1
Total		6043	194077,6	31,1	2710,8	22299,8	121,6	8753,8	216377,4	40,5

PBA: Productes de Base Alcohòlica

Resultats QdC PHBSA HUB del :1/1/2023 al :30/11/2023

Any	Mes	Higiene de Mans %	Higiene de Mans %	Higiene de Mans %	Higiene de Mans %	Higiene de Mans %	Higiene de Mans %	Higiene de Mans %	Higiene de Mans %	Higiene de Mans %	Higiene de Mans %	Higiene de Mans %	Higiene de Mans %	Higiene de Mans %	Higiene de Mans %	Higiene de Mans %	Higiene de Mans %	Higiene de Mans %
2023	gener	341	311	91,2	465	462	99,4	186	161	86,6	124	118	95,2					
2023	febrer	275	274	99,6	374	371	99,2	150	139	92,7	100	55	95					
2023	març	118	206	94,5	295	291	98,6	115	112	97,4	80	78	97,5					
2023	abril	286	283	99	390	386	99	153	137	89,5	104	100	96,2					
2023	maig	284	279	98,2	384	382	99,5	150	141	94	104	100	96,2					
2023	juny	363	352	97	474	473	99,8	198	177	89,4	133	132	99,2					
2023	juliol	242	223	92,1	330	328	99,4	137	128	93,4	88	86	97,7					
2023	setembre	198	180	90,9	270	270	100	108	103	95,4	72	71	98,6					
2023	octubre	363	343	94,5	494	486	98,4	197	183	92,9	100	91	91					
Total període		2570	2451	95,4	3476	3449	99,2	1394	1281	91,9	905	871	96,2					

PHBSA: Inspeccions visuals de Pràctica Higienà i Bioseguretat Ambiental